

خبر

تورم بی سابقه مواد غذایی در جهان

قیمت مواد غذایی در سال ۲۰۲۲ با افزایش بی سابقه‌ای روبه‌رو شده و چالش‌های فراوانی را برای امنیت غذایی در سراسر جهان ایجاد کرده است. این چالش‌ها به‌ویژه برای مردم کشورهای در حال توسعه شدیدتر است که بیشتر مواد غذایی خود را وارد می‌کنند.

شاخص منتشر شده توسط سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) نشان می‌دهد قیمت مواد غذایی معامله شده پس از رسیدن به بالاترین رکورد تاریخی مبادلات خود در ماه مارس یعنی ۱۵۹.۳ واحد، در ماه نوامبر سال ۲۰۲۲ همچنان در سطح بالای ۱۳۵.۷ واحد باقی مانده؛ مسأله‌ای که به معنای افزایش شدید قیمت مواد غذایی در سراسر جهان است.

گزارش جدید سازمان مبادلات و توسعه بین المللی می‌گوید: «گرچه جهان در گذشته از بحران غذایی رنج می‌برد، اما بحران کنونی که توسط همه‌گیری کووید-۱۹ و جنگ در اوکراین آغاز شده، از بحران‌های پیشین متفاوت است. علت این مسأله را باید در قوی‌تر شدن دلار آمریکا جست‌وجو کرد.»

در طول بحران‌های گذشته، ارزش دلار آمریکا با افزایش قیمت مواد غذایی کاهش می‌یافت. در نتیجه با کم شدن ارزش دلار آمریکا که ارز اصلی تجارت بین‌المللی است، قیمت نهایی ارز محلی که مردم برای مواد غذایی وارداتی پرداخت می‌کردند با ارزش بیشتری مواجه می‌شد. اما دلار آمریکا این بار قوی‌تر شده و با افزایش نرخ بهره بانک مرکزی آمریکا (Federal Reserve) که با نیت مهار تورم در ایالات متحده انجام شده، ارزش دلار آمریکا بین مه ۲۰۲۱ و اکتبر ۲۰۲۲، ۲۴ درصد افزایش یافته است. این گزارش تأکید دارد که ترکیب قیمت‌های بالای مواد غذایی و دلار قوی «باری مضاعف» است که بسیاری از مردم در کشورهای در حال توسعه نمی‌توانند آن را تحمل کنند.

این بار مضاعف آنها را مجبور می‌کند تا با انتخاب‌های سخت‌تری برای تأمین هزینه‌های زندگی خود روبه‌رو شوند؛ مثلاً یکی از وعده‌های غذایی را حذف کنند یا کودکان را برای کمک به مخارج خانوار از مدرسه بیرون بیاورند. اکنون با گران شدن خرید دلار آمریکا، جلوگیری از گرسنگی میلیون‌ها نفر برای کشورهای در حال توسعه سخت‌تر شده است. بر اساس گزارش فائو برنامه جهانی غذای سازمان ملل، ناامنی غذایی حاد طی سه سال گذشته ۳ برابر شده است و از ۱۳۵ میلیون نفر پیش از همه‌گیری کرونا امروزه تقریباً به ۳۵۰ میلیون نفر رسیده است.

در این گزارش از نمونه گندم، به عنوان محصولی که بیشترین میزان کشت در جهان را دارد استفاده می‌شود تا نشان دهد نرخ ارز چگونه می‌تواند بر قیمت‌ها تأثیر بگذارد. برای توضیح مطلب، این گزارش به شش کشور واردکننده خالص گندم یعنی مصر، اتیوپی، موریس، پاکستان، پرو و تایلند می‌پردازد.

الهام‌اظهری

● **سازمان بین‌المللی کار معتقد است به منظور ترویج کار مناسب، نیاز به استراتژی یکپارچه‌ای است که در کنار حذف ابعاد منفی مشاغل غیررسمی به حفظ ظرفیت ویژه آن برای اشتغال‌زایی و درآمد بپردازد**

گزارش

طی دهه‌های گذشته، افزایش رشد شهرنشینی و پیشی گرفتن مهاجرت به شهرها از برنامه‌ریزی شهری، معضلات بزرگی را پیش‌روی مدیران و سیاستگذاران، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه قرار داده است. هم‌اکنون رشد شهرنشینی کشورهای در حال توسعه با شتاب بسیار بیشتری صورت می‌گیرد. یکی از مهمترین دلایل چنین رشد پرشتابی، افزایش مهاجرت‌های روستایی - شهری در این کشورهاست. ارتقاء تسهیلات پزشکی، توسعه فناوری‌های نوین حمل‌ونقل، افزایش تبادلات فرهنگی و اقتصادی و رشد طبیعی جمعیت روستایی در کنار محدودیت‌های منابع طبیعی و انسانی برای ایجاد شغل و محیط زندگی باکیفیت و به تبع آن افزایش

رشد فزاینده اشتغال غیررسمی و مشکلات ناشی از آن، در دهه ۱۹۷۰، به موضوعی مشترک در بحث‌های توسعه بین‌المللی تبدیل شد و توجه بیش‌ازپیش دانشگاهیان، فعالان توسعه اجتماعی و برنامه‌ریزان سیاسی را به خود جلب کرد. یکی از زیرمجموعه‌ها و شناخته‌شده‌ترین اشکال مشاغل غیررسمی، دستفروشی است که در تمامی کشورها وجود دارد. این فعالیت ریشه در جامعه سنتی دارد و در مبادلات بازرگانی، نقش ثابتی را در شبکه تجارت ایفا کرده است. بر همین اساس تصور می‌شد در عصر مدرنیته شهرهایی عاری از فعالیت‌های غیررسمی ایجاد و این مشاغل به سادگی محو و ناپود شوند، اما امروزه دستفروشی پدیده‌ای پررونق و رو به رشد است که اغلب کارگران در کشورهای در حال توسعه، درآمد معیشتی خود را از آن طریق کسب می‌کنند.

فروشندهان خیابانی

همواره مدیران شهری تلاش کرده‌اند از فعالیت دستفروشان در خیابان‌ها جلوگیری کنند یا دست کم این فعالیت را به نظم درآورند، اما نه‌تنها موفق نبوده‌اند بلکه گاهی این تلاش‌ها نتیجه معکوسی داشته و در اغلب موارد باعث ایجاد کشمکش و درگیری بین مسئولان شهری و فروشندهان خیابانی شده است. این درگیری‌ها اغلب به دلیل نداشتن مجوز، نپرداختن مالیات و اشغال فضای عمومی و پیاده‌روها توسط فروشندهان به وجود می‌آید. با وجود این مسائل، این افراد با تکیه بر سرمایه‌های اندک شخصی و بومی نه‌تنها از این طریق به کسب درآمد می‌پردازند، بلکه با فراهم آوردن مجموعه‌ای از کالاها و خدمات ارزان

اشتغال غیررسمی در نقاط گوناگون دنیا

چالش جهانی دستفروشی

فقر، منجر به مهاجرت این افراد به مناطق شهری با هدف جست‌وجوی شرایط بهتر زندگی شده است. در این شرایط بر خلاف جامعه صنعتی غرب در کشورهای کشورهای جنوب، ظرفیت‌ها و منابع محدود در کنار رشد و توسعه اقتصادی پایین موجب شده شهرها توان تأمین زندگی باکیفیت و جذب مهاجران در اقتصاد رسمی را نداشته باشند. از سوی دیگر، اغلب مهاجران، فاقد مهارت و تحصیلات کافی برای دست یافتن به دستمزد مناسب و شغل امن در بخش رسمی به شهرها مهاجرت می‌کنند اما با نیافتن شغل رسمی به مشاغل بخش غیررسمی متوسل می‌شوند.

کالاها و خدمات با قیمتی مناسب و ارزان برای افراد محروم جامعه می‌شوند، اما وجود این افراد در اغلب کشورهای کمتر توسعه‌یافته از نظر برخی به عنوان مزاحم، منبع اختلال و عامل اغتشاش بصری در شهر تلقی می‌شود و به همین منظور سیاست‌هایی که پی‌ریزی می‌شوند تمایل به محدود کردن حضور آنها در محیط شهری با هدف ایجاد تصویر و شکل بهتری از شهر دارند. دستفروشی، فعالیتی خارج از چارچوب نظارتی و کنترلی بخش رسمی و قانونی است؛ زیرا اغلب در سیستم مالیاتی ثبت نشده و بر جابه‌جایی دائمی متکی است.

این مشاغل در ابتدا به عنوان پیشه‌ای باستانی و مهم تقریباً در هر کشوری اعم از توسعه‌یافته و در حال توسعه وجود داشت، اما در حال حاضر در کشورهای در حال توسعه متداول‌تر است و زنان سهم بزرگی از آن را تشکیل می‌دهند.

تا سال ۲۰۰۰ در رابطه با موضوع دستفروشی تحقیقات قابل توجهی صورت نگرفته و نسبت به دیگر بخش‌های اقتصاد، مطالعات کمتری انجام شده بود. سازمان بین‌المللی کار از جمله سازمان‌هایی است که مطالعات گسترده‌ای در این زمینه داشته و دارد و بخش غیررسمی را در چهار زیر گروه، کارگران مشاغل خانگی، کارگران خانگی، فروشندهان خیابانی و زباله‌گردان بررسی کرد.

این سازمان معتقد است به منظور ترویج کار مناسب، نیاز به استراتژی یکپارچه‌ای است که در کنار حذف ابعاد منفی مشاغل غیررسمی به حفظ ظرفیت ویژه آن برای اشتغال‌زایی و درآمد بپردازد.

و خدمات خود می‌پردازد، اما فاقد مکانی مشخص و ساختار یافته دائمی است. او ممکن است در پیاده‌روها، خیابان‌ها و سایر فضاهای عمومی و خصوصی مستقر شود یا همان‌طور که کالاها را در سطل، کارتن، چرخ دستی و یا دست‌های خود حمل می‌کند از مکانی به مکان دیگر در حال حرکت باشد.

دستفروشان خیابانی باعث ایجاد فرصت شغلی و تهیه

و قابل دسترس برای اقشار محروم جامعه، نقش مهمی در افزایش دسترسی اقتصادی و فیزیکی به محصولات و در نتیجه دربرگیرندگی اقتصاد شهری ایفا می‌کنند.

دستفروشی چیست؟

دستفروش خیابانی، شخصی است که به عرضه کالا

نگاهی به تجربه تایلند و انگلیس

در ساماندهی دستفروشان

گزارش

ساماندهی دستفروشان در نقاط گوناگون جهان متفاوت است. در برخی کشورها، تنها با نگاه سلبی به این موضوع می‌نگرند و در عوض در بعضی نقاط دنیا، با سروسامان دادن به فروشندهان خیابانی، نه تنها مانع از تحركات زیرزمینی آنها می‌شوند بلکه در مواردی این موضوع منجر به جذب گردشگر نیز شده است. در اینجا به دو نمونه از ساماندهی موفق دستفروشان اشاره می‌کنیم:

بانکوک

دستفروشی در تایلند سابقه‌ای طولانی دارد، اما از سال ۱۹۴۱ به بعد، دولت تایلند تصمیم به کنترل دستفروشان اعم از دوره گرد یا دستفروشان ثابت در یک مکان گرفت. نخستین تلاش‌ها در راستای نظم‌بخشی به فعالیت دستفروشان و نیز مشتریان آنها از سال ۱۹۷۳ یعنی یک سال پس از اعلام بانکوک به عنوان کلانشهر آغاز شد.

همزمان با فرارسیدن بحران اقتصادی در سال ۱۹۹۷، هم جمعیت دستفروشان و هم جمعیت خریداران از دستفروشان، رشد محسوسی داشت؛ به گونه‌ای که تعداد دستفروشان (شامل انواع فروشندهان خیابانی، فروشندهان غذاهای خانگی، تحویل‌دهندگان روزنامه در منازل و...)، از حدود ۳۱۰ هزار نفر در سال ۱۹۹۷، به حدود ۳۹۰ هزار نفر در سال ۲۰۰۰ رسید. همچنین تا اوایل دهه ۱۹۹۰، با وجود آنکه دستفروشی نقش مهمی در اقتصاد تایلند ایفا می‌کرد، از سوی سیاستگذاران فعالیت غیرقانونی تلقی می‌شد. سیاستگذاران، دستفروشان را منشاء بسیاری از مشکلات نظیر انسداد پیاده‌روها، ترافیک و همچنین زشتی چهره شهر می‌دانستند. در چنین شرایطی بسیاری از دستفروشان مجبور بودند با آلودگی هوا و ابهام شدید در قوانین و

مقررات مربوط به دستفروشی دست‌وپنجه نرم کنند. تغییر مقررات مربوط به دستفروشی در سال ۱۹۹۲ اتفاق افتاد. برای مثال مقرر شد دستفروشان مجاز به فروش محصولاتشان در مکان‌های خاص و زمان‌های معینی باشند. فروشندهان باید در روزهای چهارشنبه هر هفته کار خود را متوقف می‌کردند و علاوه بر آن، موظف بودند برای دستفروشی ثبت‌نام کرده و شناسنامه‌های دستفروشی دریافت کنند. همچنین لباس مناسبی هنگام فروش بر تن کنند. به علاوه دستفروشان متعهد شدند مسئولیت تمیز کردن ناحیه فروش خود را نیز به عهده گیرند. سیاست فرمانداری بانکوک در زمینه دستفروشی خیابانی در دولت‌های مختلف دستخوش تغییر و تحولات شد؛ به طوری که در سال ۱۹۷۲ فرمانداری بانکوک قانون جدیدی را برای فروش مواد غذایی خیابانی تصویب کرد. از سال ۱۹۷۳ تا ۱۹۷۷ فرمانداران با فروشندهان خیابانی با ملایمت بیشتری رفتار کردند.

در طول دوره رکود سال‌های ۱۹۷۹ و ۱۹۸۲ دستفروشی به عنوان راه‌حل خوبی برای فرار از بیکاری و پرداخت هزینه‌های گزاف زندگی شهری و همچنین کاهش شکاف طبقاتی تشویق شد. با این حال، رویکرد سیاستگذاران تایلند به پدیده

دستفروشی همواره رویکردی دوگانه بود؛ زیرا در دوره‌های توسعه و پیشرفت اقتصادی نیز این پدیده تهدیدی برای نظم و همچنین نشانه عدم توسعه کشور تلقی شد. در سال ۲۰۰۳ نیز نخست‌وزیر وقت طرحی را اجرا کرد که به واسطه آن فروشندهان خیابانی مجازند تا مجوز خود برای کار در هر یک از مناطق شهر را به عنوان وثیقه برای گرفتن وام از بانک‌های دولتی ارائه کنند. یکی از تغییرات جالب توجه در سیاستگذاری‌های تایلند این است که در تدوین برنامه نهم توسعه اقتصادی و اجتماعی این کشور، دستفروشی وسیله‌ای برای خودکفایی اقتصادی معرفی شد. بهبود و ارتقاء سیاست‌های انجام شده در تایلند تاکنون توانسته است به بهبود شرایط فروشندهان کم‌سرمایه منجر شود و می‌تواند به عنوان نمونه‌ای عملیاتی خوب استفاده شود.

لندن

لندن از جمله شهرهای پیشرفته‌ای است که نه‌تنها دستفروشی در آن به رسمیت شناخته می‌شود بلکه به منظور رونق بخشیدن به این بخش از زندگی شهری، قوانین و مقررات دقیقی برای آن تدوین